

DEVA PARTİSİ
HUKUK VE ADALET POLİTİKALARI BAŞKANLIĞI
İNSAN HAKLARI EYLEM PLANI TAKİP RAPORU

31.03.2022

2 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından kamuoyuna ilan edilen İnsan Hakları Eylem Planı uyarınca 31 Mart 2022 tarihine kadar gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmeyen faaliyetler aşağıda belirtilmiştir.

İHEP'in daha kolay takip edilebilmesi için erişime açılan "<https://insanhaklarieylemplani.adalet.gov.tr/>" internet sitesi işlevini halen yerine getirememektedir.

İHEP İzleme Takip Sistemi ise kamuoyuna açık değildir.¹

Ayrıca İnsan Hakları Eylem Planında yer alan birçok faaliyetin nasıl gerçekleştirileceği konusunda kamuoyu aydınlatılmamıştır. "Uygulamadan kaynaklı aksaklıklar giderilecek" ifadesiyle düzenlemelerin ve yapılacak eylemlerin ucu açık bırakılmıştır.

İnsan Hakları Eylem Planı'nın ilanından itibaren 1 yıldan fazla bir süre geçmiş olmasına rağmen planda yer alan faaliyet ve hedefler hangi şekilde tamamlandığı, yerine getirilip getirilmediği hususları kamuoyuna ilan edilmemekte ve vatandaşlarımızın insan hakları eylem planını takip etmesi de mümkün olmamaktadır. Şeffaflık hiçbir şekilde sağlanmamış, eylem planı kamuoyuna ilan edilen takvime uygun olarak hayata geçirilmemiştir. 1 yılda tamamlanması gereken toplam 261 hedeften yalnızca 96'sı tamamlanmıştır.

Bu sebeplerle bu süreçte DEVA Partisi olarak İnsan Hakları Eylem Planı'nı yakından takip ettik ve vatandaşlarımızı bilgilendirmeyi bir vazife olarak göreyerek bu takip raporumuzu kamuoyuna sunuyoruz.

1 Ay İçerisinde Gerçekleştirilmesi gereken Faaliyetler	
Maddi durumu elverişli olmayan kişilerin, adli yardıma başvuru usulünün kolaylaştırılması amacıyla standart başvuru formları oluşturulacak, ayrıca e- Devlet üzerinden başvuru imkânı getirilecektir.	✓
Hükümlü ve tutukluların, kendilerini ziyaret edeceğini bildirdiği listede yer alan kişileri değıştirebilmesine imkân tanınacaktır.	✓

¹ <https://insanhaklarieylemplani.adalet.gov.tr/IHEPGiris>

Hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerinin sağlık kurulu raporu ile tespit edilen engellilik halleri dikkate alınarak, ziyaretlerin bir refakatçi eşliğinde ya da açık görüş şeklinde yapabilmelerine imkân sağlanacaktır.	✓
Ceza infaz kurumlarında anneleriyle birlikte bulunan 0-6 yaş grubu çocukların, dışarıda bulunan yakınlarına teslimi ve yakınlarından da annesine teslimi açık görüş suretiyle gerçekleştirilecek, böylelikle çocukların yıpranmaları önlenecektir.	✓
Kapalı ceza infaz kurumunda barındırılan çocukların ziyaretçileri ile tüm görüşmeleri "açık görüş" şeklinde yaptırılacaktır.	✓
Çocuk hükümlü ve tutuklulara aile bireylerinin katılımıyla "aile görüşmesi" yapma imkânı getirilecektir.	✓
<u>3 Ay İçerisinde Gerçekleştirilmesi gereken Faaliyetler</u>	
Suç mağdurlarına yönelik destek hizmetlerinin etkin bir şekilde sunulması için ilgili kurumlar arasında işbirliği ve koordinasyon güçlendirilecektir. Açıklama: Uygulamada işbirliği ve koordinasyon yapıldığı gözlenmiştir.	✓
Hâkim ve savcılarının terfi sistemleri; hedef süreye uyum, kararların yeterli gerekçeyle yazılıp yazılmadığı, isabet oranı ve insan haklarına duyarlılık gibi objektif performans kriterleri çerçevesinde yeniden yapılandırılacaktır.	✓
Bilişim alanında işlenen suçlar ile dolandırıcılık suçları başta olmak üzere soruşturma aşamasında ortaya çıkan yetki uyuşmazlıklarının hızlı bir şekilde sonuçlandırılması amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır.	✓
Mahkemelerin görev ve yetki uyuşmazlıklarına ilişkin sorunlar, makul sürede yargılanma hakkını temin etmek amacıyla giderilecektir.	X
İdari yargıda gerekçeli kararın otuz gün içinde yazılması kuralı getirilecektir.	✓

İş davalarında hâkimlerin dava konusuyla sınırlı olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tüm kayıtlarına bilişim sistemi üzerinden erişebilmesi suretiyle davaların daha hızlı sonuçlandırılması sağlanacaktır.	X
İddianameler, makul sürede ve eksiksiz olarak hazırlanacak, mağdur ve müştekilere de tebliğ edilecektir. Açıklama: Uygulamada yer yer aksaklıklar olsa bile çoğunluk dosyalarında İHEP'e uygun hareket edilmiştir	✓
Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla baktığı uyuşmazlıklarda UYAP üzerinden dava açılabilmesi, dilekçe ve belge gönderilebilmesi sağlanacaktır.	✓
İdareye yapılan başvurularda idarenin cevap verme süresi 60 günden 30 güne indirilecektir.	✓
İstinafkanun yolunda, aynı konulardaki karar farklılıklarını gidermek amacıyla yüksek mahkemelerin ilgili dairelerinin de katılımıyla düzenli toplantılar yapılacaktır.	X
Vergi suçunun her yıl için ayrı ayrı oluşması yerine tek suç kabul edilerek zincirleme suç hükümlerinin uygulanması sağlanacaktır.	X
Etkin pişmanlık hükümlerinin vergi suçları için de uygulanabilmesi sağlanacaktır.	X
Raporunu zamanında teslim etmeyen bilirkişiye yeni dosya verilmemesi sağlanacaktır.	✓
Bilirkişilik faaliyetinin yürütülmesi ve bilirkişi raporunda yer alması gereken hususlara ilişkin olarak bilirkişilere verilen temel eğitim güçlendirilecektir.	✓
Bilirkişiden istenecek hususların somutlaştırılmasına yönelik UYAP sistemine entegre Bilirkişi Görevlendirme Rehberi hazırlanacaktır.	✓
Hükümlü ve tutukluların mektuplarına, avukatları ile yazışmalarına, süreli ve süresiz yayınlara erişimlerine ilişkin uygulamadan kaynaklı sorunlar giderilecektir.	✓

Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara kendi dini bayramlarında açık görüş ve görüntülü görüşme gibi ilave imkânlar sağlanacaktır.	✓
Sulh ceza hâkimliklerinin tutuklama ve diğer koruma tedbirlerine ilişkin kararlarına karşı dikey itiraz usulü getirilecektir.	✓
Sulh ceza hâkimliklerinin, idari yaptırım kararlarına karşı yapılan başvurularda ihtisaslaşmaları sağlanacaktır.	X
Kişi özgürlüğü ve güvenliği ile ilgili mevzuat ölçülülük ve orantılılık ilkeleri çerçevesinde gözden geçirilecek ve analiz raporu hazırlanacaktır.	X
"Tutuklamada ölçülülük ve orantılılık" ilkeleri doğrultusunda, katalog suçların kapsamı daraltılacaktır.	X
Tutuklama nedeni olarak düzenlenen katalog suçlar bakımından da "somut delile dayanma şartı" getirilerek tutuklamanın istisna olduğuna ilişkin ilke güçlendirilecektir.	✓
Müdafiyle görüşme hakkını kısıtlayan kanun hükümleri gözden geçirilecektir.	X
Yetkisizlik, görevsizlik ve merci tayini gibi durumlarda tutukluluğa itiraz ve gözden geçirmeye ilişkin uygulamadan kaynaklı mağduriyet ve belirsizlikler giderilecektir.	X
Adli kontrol tedbiri belirli aralıklarla incelenecek, tedbirlere üst süre sınırı getirilmesi ile imza yükümlülüğünün teknolojik imkânlar kullanılarak yerine getirilmesi gibi yenilikler hayata geçirilecektir.	✓
"Konutu terk etmeme" adli kontrol tedbirinde geçen sürenin, sonuç cezanın infazından mahsubu sağlanacaktır.	✓
İfade alınıp serbest bırakılmak üzere verilen bir yakalama kararı kapsamında mesai saatleri dışında yakalanan kişiye, makul bir sürede adli makamlara başvurmayı taahhüt etmesi şartıyla serbest bırakılma imkânı getirilecektir.	✓

İfade alma işlemlerinin mesai saatleri dışında yapılamaması nedeniyle yakalama kararlarının infazından kaynaklanan mağduriyetleri gidermek için, bu işlemlerin adliyelerde 7 gün 24 saat esasıyla yapılması sağlanacaktır.	X
İddianame ile tanık ve müştekiler hakkında çıkarılan zorla getirme kararları, ilgiliye telefonla bilgilendirme mesajı yoluyla da bildirilecektir.	✓
Eşe karşı işlenen suçlarla ilgili kanunda öngörülen cezayı artıran sebepler, boşanmış eşi de kapsayacak şekilde genişletilecektir.	✓
Tek taraflı ısrarlı takip fiilleri ayrı bir suç olarak düzenlenecek ve böylelikle mağdurlara sağlanan güvence artırılabilecektir.	X
Suçla veya dava konusu olayla ilgisi bulunmayan özel hayata ilişkin hususların yargısal işlem ya da kararlara yansımaması ve kamuoyuna açıklanmaması için gereken tedbirler alınacaktır.	✓
İletişimin tespiti ve dinlenmesi şeklindeki koruma tedbiriyle elde edilen kayıtların beraat kararı verilmesi halinde de yok edilmesi sağlanacaktır.	✓
Hükümlülerin cezalarının mümkün olduğu ölçüde ailelerinin kolaylıkla ulaşabileceği yerlerde infaz edilmesi ve bu suretle aile bağlarını sürdürmeleri sağlanacaktır.	X
Çocukların eğitim durumları dikkate alınarak ceza infaz kurumlarında hafta sonları da görüş yapma imkânı sağlamak amacıyla mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	X
Çocuklar hakkındaki davalar ile istinaf ve temyiz incelemelerinin öncelikli olarak görülmesi sağlanacaktır.	X
Hâkim ve savcılar ile kamu görevlileri için sosyal medya etik ilkeleri, "tarafsızlık" anlayışı esas alınarak belirlenecektir.	X
Hâkim ve savcı adayları ile avukat stajyerlerine Anayasa Mahkemesi'nde staj imkânı sağlanacaktır.	✓

Hukuk fakültelerinin kontenjanları daha nitelikli eğitim verilmesini sağlayacak düzeyde tutulacaktır.	X
Hukuk fakültesi dekanları sadece hukuk fakültesi mezunu akademisyenler arasından belirlenecektir.	X
<u>6 Ay İçerisinde Gerçekleştirilmesi gereken Faaliyetler</u>	
TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'ndan kurumlara gönderilen talep, değerlendirme ve tespitlerin hızlı ve etkin biçimde karşılanması sağlanacaktır.	X
Kamu Denetçiliği Kurumu ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kararları kişisel verilerin korunması suretiyle kamuoyunun erişimine açılacaktır.	✓
Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları'nın etkinliğini artırmak amacıyla, kadın temsili de dikkate alınarak yapısı gözden geçirilecek, bu kurullara adliye, nakil aracı ve hastane gibi kurum dışındaki tutulma yerleri ve koşullarını da inceleme yetkisi verilecektir.	X
Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları'nın hazırladığı dönemsel raporlar, Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ve ilgili infaz hâkimliğine de gönderilecektir.	✓
Adli süreçlerden psikolojik olarak daha çok etkileneceği değerlendirilen kırılgan kesimlerin iş ve işlemlerinde yardımcı olmak ve bu kişilere psiko-sosyal destek sağlamak üzere adliyelerde rehberlik hizmeti vermek amacıyla uzmanlar görevlendirilecektir.	✓
Yargılama süreçlerinde sık hâkim değişikliğini önlemek amacıyla hâkimlerin tayinlerine esas bölge sistemi yeniden düzenlenecektir.	X
Bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinde görev yapan hâkim ve savcılarının talepleri veya haklarında bir disiplin soruşturması olmaması halinde belirli bir süre ilk derece mahkemelerine atanmayacaklarına ilişkin teminat getirilecektir.	X
Adalet Bakanı'nın, hâkimleri başka bir yargı çevresinde geçici olarak yetkilendirebilmesine ilişkin hüküm kaldırılacaktır.	X

Hâkim ve savcılar için coğrafi teminat sağlanacak, hâkimlik teminatı güçlendirilecektir.	X
Hâkim ve savcılarının disiplin soruşturmalarında vekilin hukuki yardımından faydalanmaları açıkça düzenlenecek, savunma ve zamaşımı süreleri konusundaki usulî güvenceler artırılabacaktır.	X
Hâkim ve savcılarının görevlerini daha iyi bir şekilde icra edebilmeleri ve yargının tarafsızlığının tahkim edilebilmesi için objektif kriterler çerçevesinde teftiş sisteminin etkinliği artırılabacaktır.	X
Spor tahkim kurullarının yapısı ve işleyişi AİHM kararları da dikkate alınarak yeniden düzenlenecektir.	X
Yargılamanın sürüncemede bırakılması ve gerekçesizlik nedenlerine dayalı istinaf ve temyiz süreçlerindeki tespitlerin terfi ve disiplin incelemelerinde dikkate alınmak üzere Hâkimler ve Savcılar Kurulu'na bildirilmesi sağlanacaktır.	X
İstinaf ceza dairelerine, kararların açıkça gerekçesiz olması ve savunma hakkının kısıtlanması halleri bakımından da bozma yetkisi tanınacaktır.	X
Suç ve cezaların şahsiliği ile masumiyet karinesinin esas olmasına ilişkin temel ilkeler adli ve idari iş ve işlemlerde etkin bir şekilde uygulanacaktır.	X
Yargılamaların hızlı sonuçlandırılması ve vatandaşların mağduriyetlerinin engellenmesi amacıyla hedef süre uygulaması istinaf yargılamalarını ve Adli Tıp Kurumu işlemlerini de kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır.	✓
Şüpheli ve sanığın yaptığı teşhis ve katıldığı yer gösterme işlemlerinin zorunlu müdafî huzurunda yapılmasına ilişkin uygulamadan kaynaklı sorunlar giderilecektir.	X
Bozma kararı verilen dosyaların, öncelikle ve ivedilikle görülmesi sağlanacaktır.	X

İdari davalarda dosyaya sonradan giren bilgi ve belgelerin taraflara tebliği zorunlu hale getirilecektir.	X
İdari yargılamada muhtemel hak kayıplarının önlenmesi için, davanın ilgili kişilere ihbarına ilişkin uygulamadan kaynaklı aksaklıklar giderilecek ve davaya katılan kişilerin tek başına kanun yoluna başvurabilmesi sağlanacaktır.	X
Avukatların, takip ettikleri işlerde, mevzuata uygun olarak "aslı gibidir" şeklinde tasdik ettikleri belgelerin, adli ve idari merciler tarafından işlemlere esas alınması sağlanacaktır.	✓
Müdafinin dosya inceleme yetkisine yönelik olarak belli suçlar için verilebilen kısıtlama kararına üst süre sınırı getirilecek, müdafii veya vekilin soruşturma dosyasını incelemesine ilişkin usul ve esaslar belirlenecektir.	X
Adli yardım hizmeti sunan avukatlara ilişkin Türkiye Barolar Birliği tarafından performans kriterleri belirlenecektir.	X
Zorunlu müdafii ve vekillik hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenecek, buna göre müdafii ve vekil listeleri yıllık olarak güncellenecektir.	X
Bir mesleği icra ederken aynı zamanda avukatlık stajı yapılabilmesine imkân sağlanacaktır.	X
"E- duruşma" uygulaması yaygınlaştırılacak, tüm hukuk mahkemelerindeki duruşmalara bu uygulama üzerinden katılım imkânı sağlanacaktır. Açıklama: İlgili yönetmelik le beraber uygulanması yaygınlaştırılmıştır ve yaygınlaştırılması devam etmektedir.	✓
Engelliler, yaşlılar ve yatağa bağımlı hastalara ilişkin adli süreçlerin adliyelere gelmelerine gerek duyulmaksızın buldukları yerlerden doğrudan ya da görüntülü iletişim teknolojileri kullanılarak yürütülmesi sağlanacaktır. Açıklama: Uygulanmasına başlanmış ve yaygınlaştırılması umulmaktadır.	✓
Vatandaş dostu adliye anlayışının geliştirilmesi için, adliyelerde "Halkla İlişkiler Büroları" oluşturulacak ve ön bürolar ile danışma masaları yaygınlaştırılacaktır Açıklama: Uygulanmasına başlanmıştır.	✓

Mevzuat düzenlemelerinin şeffaf ve katılımcı bir anlayışla, paydaşların görüşleri alınarak hazırlanması amacıyla Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik, yeniden düzenlenecektir. İkincil düzenlemelerin kaliteli bir şekilde ve vakit geçirmeksizin yapılması temin edilecektir.	X
Kamu hizmetlerinin sunumunda uyulacak usul ve esaslara ilişkin mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	X
Şeffaflığın artırılması ve yolsuzlukla mücadelenin daha da güçlendirilmesine ilişkin Strateji Belgesi güncellenecek ve uygulanması etkin bir şekilde takip edilecektir.	X
Uluslararası yatırımcılar ve yabancı kişilere, hakları ile Türk hukuk sistemini anlatan yazılı ve görsel materyaller kendi dillerinde hazırlanarak erişimlerine sunulacaktır.	X
Zaman ve emek kaybının önlenmesi amacıyla noterlik işlemlerinde dijital dönüşüm hızlandırılacak, ayrıca bu işlemlerde sahteciliği tamamen ortadan kaldıracak olan Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi uygulamaya konulacaktır Açıklama: Pilot uygulama olarak başlatılmıştır. Yaygınlaştırılması umulmaktadır.	✓
Hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve cezaların ertelenmesine ilişkin hükümler, bir bütün olarak ele alınacak ve ceza adaletinin geliştirilmesi amacıyla yeniden düzenlenecektir.	X
Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilebilmek için en az 45 yaş ile birinci sınıf olmanın yanı sıra belli bir kıdem şartı getirilecektir.	X
İlk derece ve istinaf mahkemelerinde Cumhuriyet başsavcılığı, adalet komisyonu başkanlığı, ağır ceza, ticaret ve idare mahkemeleri başkanlığı gibi görevlere atanabilmek için asgari mesleki kıdem şartı getirilecektir.	X
Yargı mensuplarının bilgilerinin güncelliğini ve mesleki gelişimlerini sağlamak amacıyla sürekli ve zorunlu eğitim modeline geçilecektir.	X
Hâkim ve savcılarının mesleğe hazırlık döneminin daha etkin hale getirilmesi ve mesleki tecrübenin artırılması için hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi ihdas edilecektir.	X

Hâkimlik, savcılık, avukatlık ve noterlik mesleklerine girebilmek için getirilen baraj sınavının (hukuk mesleklerine giriş sınavı) etkin biçimde uygulanmasına yönelik hazırlıklar tamamlanacaktır.	X
Hâkim ve savcı adaylığı döneminde adliye stajları "Staj Eğitim Merkezi" olarak belirlenen adliyelerde yapılacaktır. Açıklama: Uygulanmasına Başlanmıştır.	✓
Hâkim ve savcı adaylarının mesleğe giriş sürecinde iletişim becerileri ve stres yönetimine ilişkin kabiliyetleri de dikkate alınacaktır. Açıklama: Herhangi bir düzenleme yapılamadığı gibi iletişim becerileri ve stres yönetimine ilişkin kabiliyetlerinin nasıl tespit edileceğine dair objektif değerlendirme kriterleri uygulanıp uygulanmayacağı belli değildir.	X
Finans, sendika, imar ve kamulaştırma gibi alanlar ile vergi ve bilişim suçları bakımından ihtisas mahkemeleri belirlenecektir.	X
Hâkimlerin adli yargıda ceza veya hukuk, idari yargıda idare veya vergi hâkimi olarak görevlerini sürdürmeleri ve ihtisaslaşmaları sağlanacaktır.	X
İlk defa ihtisas mahkemelerine atanan hâkimlere göreve başlamadan önce ihtisas alanıyla ilgili eğitim verilecektir.	✓
Başta kadastro mahkemeleri olmak üzere, hâkimlerin ihtisas mahkemelerinde çalışma süreleri, davaların tamamlanma durumu da dikkate alınarak tespit edilecek, tayin olunacak yeni görev yerleri ise dosyaların bitirilmesi ve isabet oranına göre belirlenecektir.	X
Çözümü uzmanlık gerektiren uyuşmazlıkların ihtisaslaşmış hâkimler eliyle ve daha hızlı bir şekilde sonuçlandırılması amacıyla il merkezlerinde bulunan ihtisas mahkemelerinde görülmesi sağlanacaktır. Açıklama: Uygulanmasına Başlanmıştır.	✓
Ticari hayatın yoğun olduğu il ve ilçelerde ticaret mahkemeleri ile fikri ve sınai haklar mahkemeleri kurulacaktır. Açıklama: Mevcut mevzuat düzenlemesiyle kurulabilir.	✓
Bilirkişiyi görevlendirme sürecinde kanunun aradığı şartlara gösterilen hassasiyet hâkim ve savcılarının terfi ve teftişlerinde özellikle dikkate alınacak, buna ilişkin uygulama rehberi hazırlanacaktır.	X

Profesör ve doçent unvanına sahip kişilerin, bilirkişilik yapmalarını teşvik etmek amacıyla bilirkişilik temel eğitiminden muaf tutulmaları sağlanacaktır. Açıklama: Uygulanmasına Başlanmıştır.	✓
Hangi dine mensup olursa olsun kamu ve özel sektör çalışanları ile öğrencilere, kendi dini bayramlarında izinli sayılma imkânı getirilecektir Açıklama: Uygulaması özel sektör çalışan ve öğrencilerinde görülmektedir.	✓
Sulh ceza hâkimliğine yapılacak yetkilendirmelerde asgari kıdem şartı getirilecektir.	✓
Ceza infaz kurumlarına kabul sırasında alınan hekim raporlarında standart sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	X
Suçla ilişkin delillerin daha iyi değerlendirilebilmesi ve maddi gerçeğe ulaşılabilmesi için Adli Tıp Kurumu uzmanlarına kişisel verilerin korunması suretiyle ilgililerin geçmiş dönem tıbbi kayıtlarına erişim imkânı getirilecektir. Açıklama: Mevzuat açısından herhangi bir düzenlemeye rastlanılmamıştır. Uygulanması açısından yapılan araştırmada herhangi bir bilgiye rastlanılmamıştır.	X
Cinsel saldırı mağduru kadınların ikincil örselenmelerini önlemek amacıyla hastanelerde oluşturulan özel merkezler/kadın destek birimleri yaygınlaştırılacaktır. Açıklama: Yapılan araştırmada uygulanan hastane görülmemektedir.	X
Şiddet mağduru kadınların hak arama yollarını etkin bir şekilde kullanabilmeleri için Ceza Muhakemesi Kanunu 234'üncü maddesi uyarınca avukat görevlendirilmesi imkânı getirilecek, adli yardım hizmetlerinden yararlanma koşulları kolaylaştırılacaktır.	✓
Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetten kaynaklanan suçların etkin bir şekilde soruşturulması amacıyla kurulan özel soruşturma büroları ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.	✓
Kişinin onur ve haysiyetine, özel hayatının gizliliğine karşı işlenen fiiller ile iftira ve suç uydurma suçlarının daha etkin bir şekilde soruşturulması sağlanacaktır.	✓

Hükümlü ve tutukluların açık görüş süreleri uzatılacaktır.	✓
Doktor, pedagog, psikolog, sosyolog, sosyal çalışmacı gibi uzman personelin, ceza infaz kurumlarında çalışmalarının teşvik edilmesine yönelik tedbirler alınacak ve sayıları artırılabilecektir. Açıklama: Uygulaması görülse bile İHEP kapsamında İHEP amacına uygun tedbirler alınmamaktadır.	X
Haczedilen malın en üst bedelden satılarak alacaklının alacağına kavuşması ve borçlunun mevcut borcundan kurtulmasını sağlamak amacıyla icra satışlarının tüm aşamaları elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.	✓
Alacaklıların menfaati de gözetilmek suretiyle borçluya haczedilen malını satma imkânı getirilecektir.	✓
İcra takip sürecinde taraflara yansıyan maliyetlerin azaltılması için ihaleye katılım teminat oranı, muhafaza ücretleri ve diğer masraflar azaltılacaktır.	✓
Organize bir şekilde ve kötü niyetli olarak ihalenin feshi davası açılmasını ve bu suretle takibin tarafları ile ihale alıcısını mağdur eden uygulamaları ortadan kaldırmak amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır.	X
İhalenin feshi davasında talebin reddi halinde hükmolunacak para cezası ölçülülük ilkesi dikkate alınarak yeniden düzenlenecektir.	X
Ceza yargılamasında müsadereye ilişkin mevzuattan ve uygulamadan kaynaklanan sorunlara yönelik usulî güvenceler güçlendirilecektir.	X
Tapu siciline idareler tarafından konulan kamusal kısıtlamalar, elektronik ortamda malik ve ilgililerin bilgi ve erişimine sunulacaktır.	X
Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hükümler, çocuğun psikolojisi ve yüksek yararı dikkate alınarak gözden geçirilecektir	✓

Çocuk mahkemelerindeki duruşma salonları, çocuk dostu olacak şekilde tasarlanacak, duruşmalara hâkim, savcı ve avukatların cübbe giymeksizin katılımına imkân sağlanacaktır.	X
Adli süreçlerde çocukların beden muayenesi, "Avrupa Konseyi Çocuk Dostu Adalete İlişkin Rehber" ilkeleri ile çocuğun talebi veya uzman görüşü dikkate alınarak bir refakatçi huzurunda yapılacaktır.	X
Beraberinde 0-6 yaş grubu çocuğu bulunan anneler bakımından cezanın infazı, anne-çocuk ünitesi adı verilen ve bu maksatla özel tasarlanmış yerlerde yerine getirilecektir.	✓
Tahliye olan kimsesiz çocuklar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bildirilecek ve bu çocuklar hakkında gerekli koruyucu tedbirler alınacaktır.	✓
Denetimli serbestlik müdürlüklerinde çocuk büroları kurulacak ve suça sürüklenen çocuklar adli süreçlerin her aşamasında bu bürolar tarafından takip edilecektir.	✓
Birleşmiş Milletler 2030 Gençlik Stratejisi'nin etkin bir şekilde uygulanması hedefine de katkıda bulunmak üzere İstanbul'da bir Birleşmiş Milletler Gençlik Merkezi kurulmasına yönelik çalışmalara hız verilecektir.	X
Engellilik derecesi belli düzeydeki öğrenciler, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı yurtlarda ücretsiz barındırılacaktır.	X
Yabancılara yönelik hazırlanan şüpheli, sanık ve mağdur hakları formları yaygın dillere tercüme edilecek ve bu formların ilgililere verilmesi sağlanacaktır.	X
İnsan ticaretine ilişkin suç ve cezalar, Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi ve GRETA tavsiyeleri dikkate alınarak gözden geçirilecektir.	X
Hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini ve hayvanların korunmalarını temin etmek amacıyla onları mal olarak değil can olarak gören bir anlayışla mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	✓

Toplumsal huzuru bozan, genel güvenliğe ve trafik güvenliğine yönelik suçlarla etkili bir şekilde mücadele edilecektir.	X
Uyuşturucu kullanımından dolayı haklarında ilk kez denetimli serbestlik kararı verilenlerin tedavi ve rehabilitasyonlarının ara kontrollerle izleneceği, beş yıl süreli "bağımlılık takip modeli" oluşturulacaktır.	✓
Yargının milletimize taahhüdü olan Türk Yargı Etiği Bildirgesi'nin uygulanırılığı ile adliyelerde bilinirliği ve görünürlüğü artırılacaktır.	X
İnsan hakları odaklı yönetim ve uygulama örnekleri teşvik edilecek, insan haklarına duyarlı çalışmalarıyla emsallerine göre daha gayretli olan kamu görevlilerinin ödüllendirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenecektir.	X
İnsan hakları dersi, hukuk fakültelerinde zorunlu hale gelecek, ilgili diğer fakültelerin ders kataloglarında da yer alacaktır.	X
Kamu Personeli Seçme Sınavı, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı, Hâkim ve Savcı Adaylığı Sınavı gibi sınavlarda, adayların insan hakları hukuku alanındaki bilgileri de ölçülecektir.	X
Hukuk fakültelerine girişte uygulanan 125 bin başarı sıralaması şartı önümüzdeki yıl 100 bine yükseltilecek, süreç içerisinde bu başarı sıralaması şartı kalite odaklı daha da iyileştirilecektir.	✓
<u>1 Yıl İçerisinde Gerçekleştirilmesi gereken Faaliyetler</u>	
Avrupa Birliği'ne üyelik süreci karşılıklı hak ve yükümlülükler çerçevesinde, ortaklık hukukunun yenilenme ihtiyaçları da gözetilerek kararlılıkla sürdürülecek, özellikle Vize Serbestisi Diyaloğunda karşılanması beklenen hususlara yönelik çalışmalara hız verilecektir.	X
Bireysel başvuru sisteminin dokuz yıllık uygulaması değerlendirilecek ve etkinliği artırılacaktır	X

Demokratik katılımı güçlendirmek için siyasi partiler ve seçim mevzuatında gerekli değişiklikler yapılacaktır.	X
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun yapısı, BM Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Statüsüne İlişkin İlkeler ile uyumlu hale getirilecek ve İnsan Hakları Kurumları Küresel Ağı akreditasyonu alması sağlanacaktır.	X
Kişisel Verileri Koruma Kurumu ile Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu'nun etkinliği artırılabacaktır.	X
Uzun yargılamadan kaynaklı zararların Anayasa Mahkemesi'ne başvuruya gerek kalmaksızın İnsan Hakları Tazminat Komisyonu tarafından kısa sürede giderilmesi sağlanacaktır	X
Ceza infaz kurumlarının denetimleri ile takibinin uluslararası standartlarda daha etkili bir şekilde yapılabilmesi amacıyla barolar, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden de temsilcilerin katılımıyla bağımsız bir "Ceza İnfaz Kurumları İnsan Hakları İzleme Komisyonu" kurulacaktır.	X
Denetimli serbestlik hizmetlerinin kurumlararası işbirliğiyle insan hakları temelinde geliştirilmesi ve yürütülmesi ile yükümlülerin topluma entegrasyonlarının daha etkin bir şekilde sağlanmasına yönelik politikalar oluşturulması amacıyla "Denetimli Serbestlik Hizmetleri Danışma Kurulu" yeniden yapılandırılacaktır.	✓
Çocukların ve suç mağdurlarının adli süreçte ikincil örselenmelerinin önlenmesi amacıyla oluşturulan adli görüşme odaları ve çocuk izlem merkezleri ülke genelinde yaygınlaştırılacak ve bu yerlerin etkinliğinin artırılmasına yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	✓
Adliyelerde suç mağdurlarının kendilerini yalnız hissetmemelerine yönelik tedbirler artırılabacaktır. Bu kapsamda çocuklar, kadınlar, engelliler ve yaşlılar başta olmak üzere bu kişilere adli süreçlerde yardımcı olmak amacıyla kurulan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri yaygınlaştırılacaktır.	✓
Hâkim ve savcılara yönelik disiplin suç ve cezaları objektiflik, öngörülebilirlik ve orantılılık ilkeleri dikkate alınarak gözden geçirilecektir.	X
Türkiye Adalet Akademisi, çoğulculuk, katılımcılık ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda yeniden yapılandırılacak ve bağımsızlığı güçlendirilecektir.	X

Lekelenmeme hakkının kapsamı genişletilecek ve düzenleme etkili bir şekilde uygulanacaktır.	X
Mahkeme hâkiminin mazereti nedeniyle keşif ve duruşmalara katılamayacağı taraf avukatlarına bildirilecek ve bu hallerde yeni duruşma günü tayinine üst süre sınırı getirilecektir.	X
Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının benzer nitelikteki davalarda bağlayıcı olmamasından kaynaklanan gecikmeleri önlemek amacıyla bu Mahkeme kararlarının diğer davalar için de bağlayıcı nitelik taşımaya yönelik mevzuat değişikliği yapılacaktır.	X
Yargılamaların makul sürede tamamlanması ve vatandaşların işlerinin kolaylaştırılması amacıyla elektronik tebligat uygulaması, yurt dışında ikamet eden vatandaşları da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacak, tebligat işlemlerinin usulüne uygun yapılmasının temini amacıyla PTT görevlilerine düzenli eğitim verilecektir.	✓
Ceza yargılamalarında seri muhakeme ve basit yargılama gibi usullerin kapsamı genişletilecek ve bu suretle adli süreçlerin daha hızlı ve etkin bir şekilde tamamlanması sağlanacaktır.	X
Yargılama sürecinde bilgi ve belge istenilen kurum ve kuruluşların, bu istemleri en kısa sürede yerine getirmelerine yönelik düzenleme yapılacaktır	X
Saniğin duruşma esnasında avukatın hukuki yardımından daha etkili şekilde yararlanabilmesi amacıyla oturma düzeninde gerekli değişiklikler yapılacaktır.	X
Soruşturma ve yargılama aşamasında dosyaya giren bütün evrakların UYAP sistemine aktarılmasında uygulamadan kaynaklı sorunlar giderilecektir.	✓
Avukatların bilgi ve belge temin etmelerine ilişkin yasal yetkileri genişletilecek, avukatlar tarafından UYAP üzerinden mahkeme ve icra dairelerine gönderilen taleplerin makul süre içinde karara bağlanmasına yönelik tedbirler alınacaktır.	✓
Yargıda sosyal devletin bir gereği olarak maddi durumu yetersiz olan kişilere verilen adli yardım hizmetleri için avukatlardan alınan vergi oranı yeniden düzenlenecektir.	✓

Zorunlu müdafî ücretleri artırılabacak ve bu ücretlerin gecikmeksizin ödenmesi için evrakların dijital ortamda tamamlanması sağlanacaktır.	✓
Adalet hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak amacıyla İstanbul Havalimanı'nda başlatılan 7 gün 24 saat adliye uygulaması hava ve yolcu trafiğinin yoğun olduğu diğer havalimanlarında da yaygınlaştırılacaktır.	X
Tanıklık ücreti ve tanıklara yaklaşımla ilgili standartlar belirlenecek, bu çerçevede kapsamlı bir tanıklık kılavuzu hazırlanacaktır.	X
Kamu ihalelerinde rekabetin sağlanması ve şeffaflığın artırılması amacıyla Kamu İhale Mevzuatı gözden geçirilecektir.	X
Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan tasfiye hükümleri gözden geçirilecek ve ticaret şirketlerinin tasfiye kararı almaları halinde uygulanacak tasfiye yöntemleri basitleştirilecektir.	X
Adli ve idari yargıda itiraz, istinaf ve temyiz başta olmak üzere kanun yollarına başvuru süreleri yeknesak hale getirilecek, böylelikle hak arama yollarının kullanılmasında belirlilik artırılabacaktır.	X
İstinaf ve temyiz sürelerinin, hükmün tefhimi yerine gerekçeli kararın tebliğinden sonra başlamasına yönelik mevzuat çalışması yapılacaktır.	X
İdari para cezalarına ilişkin hükümler, görevli mahkeme yönüyle gözden geçirilecektir.	X
İdari para cezalarına ilişkin olarak Kabahatler Kanunu'nda öngörülen başvuru ve itiraz yollarının etkinliği artırılacak ve böylelikle hak arama yolları geliştirilecektir	X
Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların kapsamı genişletilecektir	X
İstinaf kanun yolu, dört yılı aşkın uygulaması da dikkate alınarak, yargının verimliliği ve kalitesi açısından analiz edilecek ve sistemin daha iyi işlemesine ilişkin gerekli tedbirler alınacaktır.	X

İnfaz hizmetlerinin denetiminin etkinleştirilmesi amacıyla Cumhuriyet savcılarının yetkileri gözden geçirilecek, infaz hâkimleri ile birlikte ceza infaz kurumları kampüsünde görev yapmaları yönünde uygulama başlatılacaktır.	X
İnfaz hizmetlerinin denetiminin etkinleştirilmesi amacıyla Cumhuriyet savcılarının yetkileri gözden geçirilecek, infaz hâkimleri ile birlikte ceza infaz kurumları kampüsünde görev yapmaları yönünde uygulama başlatılacaktır.	✓
Gayrimenkul satış sözleşmelerinin noterler tarafından da yapılabilmesine imkân sağlanacaktır.	X
Bazı çekişmesiz yargı işleri ile delil tespitinin noterler tarafından da yapılmasına imkân sağlanacaktır.	X
Noterlerin çalışma gün ve saatleri vatandaşların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden belirlenecektir.	✓
Gerçek ve tüzel kişiler ile devlet arasındaki uyuşmazlıkları en hızlı ve en az maliyetle çözmek amacıyla idari sulh usulü getirilecek, böylece alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden biri daha adalet hizmetlerine kazandırılacaktır	✓
Tahkimin ticari uyuşmazlıkların çözümünde daha fazla kullanılması teşvik edilecek, İstanbul Tahkim Merkezi'nin yapısı güçlendirilecektir.	✓
Adalet Bakanlığı bünyesinde alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına ilişkin kurumsal yapının güçlendirilmesi sağlanacaktır.	✓
Ceza muhakemesinde uzlaştırmacı olabilmek için, mevcut uzlaştırmacıların müktesep hakları saklı kalmak kaydıyla, hukuk fakültesi mezunu olma şartı getirilecektir.	X
Hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuğun kapsamı genişletilecek ve arabulucuların farklı alanlarda ihtisaslaşması sağlanacaktır.	✓
Arabuluculuğun sekiz yıllık uygulama sonuçları dikkate alınarak sistemin etkinliğinin artırılması amacıyla Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu gözden geçirilecektir	X

Arabuluculuk merkezlerinin hukuki statüsü belirlenerek, kurulmasına ve denetlenmesine ilişkin standartlar oluşturulacaktır.	✓
Boşanma sürecinde özellikle kadın ve çocukların örselenmelerini önlemek için uluslararası sözleşmelerdeki standartlar da dikkate alınarak mahkeme temelli aile arabuluculuğu müessesesi oluşturulacaktır.	✓
Puanlama esaslı bilirkişi performans sistemi getirilecek, raporuyla yargılamanın sonucuna ve hızına olumlu katkıda bulunarak belli bir puanın üzerinde performans gösterenler sicilde ve listelerde kalacaktır.	✓
Kanun yolu incelemesinde tespit edilen yetersiz ve hatalı bilirkişi raporları, bilirkişinin performansının değerlendirilmesine ve sürekli nitelik alması halinde listeden çıkartılmasına esas olmak üzere bilirkişilik siciline işlenecektir.	✓
Bilirkişilik bölge kurulları yeniden yapılandırılarak etkinliği artırılabacaktır.	X
Haklı bir sebep olmaksızın bilirkişilik yapmaktan kaçınan ya da etik ilkelere aykırı davranışlarının bilirkişilik sicili ve listesinden çıkarılması sağlanacaktır.	✓
Bilirkişilerin bakabileceği azami dosya sayısını belirleyen kota sisteminin etkin bir şekilde uygulanması için gerekli tedbirler alınacaktır	✓
Bilirkişilere dosyalar sırasına göre otomatik tevzi edilecektir.	✓
Yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere özel hukuk uyuşmazlıklarının daha kısa sürede çözümü amacıyla hakembilirkişilik kurumu ihdas edilecektir.	X
Öncelikle taşınmaz ve motorlu taşıt değerlendirme ile muhasebe alanlarında olmak üzere özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik yapabilmelerine ilişkin uygulama geliştirilecektir	✓
İfade özgürlüğünün en geniş şekilde teminat altına alınması amacıyla ilgili mevzuat uluslararası insan hakları standartları doğrultusunda gözden geçirilecektir.	X

Basın, yayın ve internet yoluyla işlenen suçlarda muhakeme şartı olan süreler hukuki öngörülebilirlik ve ifade özgürlüğünü güçlendirmek amacıyla yeniden ele alınacaktır.	X
Basın Kanunu uyarınca verilen yayım yasağı kararlarıyla ilgili uygulamaya ilişkin düzenleyici çerçeve, basın özgürlüğünü güçlendirecek şekilde gözden geçirilecektir.	X
İfade açıklaması yoluyla işlenen suçlar nedeniyle verildiği anda kesin olan hükümlere karşı kanun yolu getirilecektir.	X
Basın İş Kanunu'na tabi olarak çalışanların iş mevzuatında belirtilen haklardan eksiksiz faydalanmalarına imkân sağlamaya yönelik düzenleme yapılacaktır.	X
Din ve vicdan özgürlüğünün en geniş şekilde teminat altına alınması için ilgili mevzuat ve uygulama uluslararası insan hakları standartları doğrultusunda gözden geçirilecektir.	X
Gayrimüslim cemaat vakıfları yönetim kurullarının oluşturulması ve seçimine ilişkin Vakıflar Yönetmeliği'nde düzenleme yapılacaktır.	X
Ayrımcılık ve nefret suçlarıyla etkili bir şekilde mücadele etmek amacıyla soruşturma kılavuzları oluşturulacaktır	X
Ayrımcılık ve nefret suçuna ilişkin Türk Ceza Kanunu'nda yeni bir düzenleme yapılacaktır.	X
Ayrımcılık ve nefret suçları ile kabahatlere ilişkin veri tabanı oluşturulması ve istatistiklerin sağlıklı bir şekilde toplanması sağlanacak, bu amaçla kolluk ve savcılık personeline eğitim verilecektir.	X
Tutuklama ve bazı koruma tedbirlerinin haksız uygulanması nedeniyle meydana gelen zararların oluşturulacak idari başvuru yoluyla hızlı bir biçimde tazmini sağlanacaktır.	X
Adli kontrol tedbiri ile diğer bazı koruma tedbirlerinin yanlış veya haksız uygulanması halinde bu uygulamadan mağdur olan kişiye tazminat ödenmesi sağlanacaktır.	X

Şikâyete bağlı suçlarda, ifadesi alınmak üzere meşruhatlı davetiye tebliğine rağmen müştekinin duruşmaya mazeretsiz olarak gelmemesi halinde kamu davasının düşürülmesine ilişkin mevzuat çalışması yapılacaktır.	X
Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'ndaki hükümler başta olmak üzere zor ve silah kullanımına ilişkin uygulama uluslararası standartlar dikkate alınarak analiz edilecektir	X
İşkence ve kötü muamele iddialarıyla ilgili soruşturma ve kovuşturmalara ilişkin veri tabanı oluşturulacaktır.	X
İşkenceye sıfır tolerans anlayışı kapsamında, daha önce adli suçlar için yapıldığı gibi disiplin suçlarında da zamaşımı kaldırılacaktır.	X
Kolluk ile kamu görevlilerinin fiillerinden kaynaklanan hak ihlallerine ilişkin etkili bir şekilde idari soruşturma yürütülmesini sağlamak için uluslararası standartlar da dikkate alınarak uygulama gözden geçirilecektir.	X
İddianamelerdeki isabet oranını artırmak amacıyla yargılamanın sonucu, iddianameyi hazırlayan Cumhuriyet savcısına bildirilecektir	✓
Adli kolluk uygulamasından kaynaklanan sorunlar Ceza Hukuku Bilim Komisyonu tarafından analiz edilecek ve analiz sonuçları kapsamında öneriler geliştirilecektir.	X
Ceza adaletinde hakkaniyeti güçlendirmek için denetimli serbestlikle cezanın infazında nispi uygulamaya geçilecektir	X
Olay yeri inceleme, adli arama ve fiziki elkoyma işlemlerinin kamera ile kayıt altına alınması zorunluluğu getirilecektir.	X
Üniversitelerde adli tıp ve adli bilimler enstitülerinin kuruluşu ile yeni program açılmasına ilişkin standartlar geliştirilecek ve bu konuda Adli Tıp Kurumu ile iş birliği halinde çalışılacaktır.	X
Boşanma davalarının uzun sürmesinden kaynaklı mağduriyetleri giderecek düzenlemeler yapılacaktır.	X

Maddi durumunun yetersiz olduğunu belgelendiren hükümlülerin talebe bağlı nakillerine ilişkin ücret ve masrafların ödenmesi konusunda kolaylıklar sağlanacaktır.	✓
Hükümlü ve tutukluların, yakınlarının hastalığı veya ölümü halleri ile doğal afet durumlarında kullanabilecekleri mazeret izninin kapsamı genişletilecektir.	✓
Hükümlü ve tutukluların meslek edinmeleri amacıyla kurulan Mesleki Eğitim Merkezleri yaygınlaştırılacak, mesleki eğitimin sayı ve çeşitliliği artırılabacaktır	✓
Hükümlü ve tutuklulara tahliye sonrası meslek edindirilmesi için faaliyet gösteren işyurdu sayısı ve iş kolu çeşitliliği artırılacak ve kapasiteleri yükseltilecektir.	✓
Ceza infaz kurumlarında dijital dönüşüm gerçekleştirilecek, bu kapsamda hükümlü ve tutukluların yakınları ile görüntülü görüşme, mektup alıp gönderme, dilekçe verme ve sağlık durumunu takip etme gibi bazı işlemlerin teknolojinin imkânlarından yararlanılarak yürütülmesi sağlanacaktır.	✓
Tahliye edilen hükümlülerin topluma yeniden uyumları için iş ve çalışma hayatına katılımını sağlayan işverenlere teşvik imkânları oluşturulacaktır	✓
Denetimli serbestlik yükümlülerinin meslek edinmelerini sağlamak için halk eğitim merkezleri, İŞKUR, yerel yönetimler ve özel sektör işbirliğiyle programlar düzenlenecek, kamuya yararlı bir işte çalışma yükümlülüğünün bu kurslarda yerine getirilmesi sağlanacaktır	✓
Hükümlü ve tutukluların disiplin mevzuatı gözden geçirilecek; etkin, öngörülebilir ve ölçülü bir yaptırım/ödül sistemi geliştirilecektir.	✓
İnşaat alanları, afet riski altında bulunan binalar ile metruk binaların çevre güvenliği ve denetimine ilişkin düzenleyici çerçeve gözden geçirilecektir.	X
Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Avrupa Birliği standartları ile uyumlu hale getirilecektir.	✓

Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun idari para cezası kararlarına karşı sulh ceza hâkimlikleri yerine idari yargıya başvuru imkânı sağlanacaktır	X
Ceza mahkûmiyetinin sonucu olan yasaklanmış hakların geri verilmesine ilişkin hükümler, hak ve özgürlüklerin kullanılmasına engel teşkil etmeyecek şekilde yeniden düzenlenecektir.	X
Kişilerin mağduriyetlerinin ve hak kayıplarının önlenmesi için adli sicil kayıtlarının silinmesinde uygulamadan kaynaklı sorunları giderilecek, "arşiv kayıtları"nın silinme süreleri kısaltılacaktır.	X
Mülkiyet hakkının etkili bir şekilde korunması amacıyla acele kamulaştırmaya ilişkin hükümleri de içerecek şekilde Kamulaştırma Kanunu ve ilgili diğer mevzuat gözden geçirilecektir.	X
Kamulaştırma bedelinin ödenmesinde gecikilmesi halinde uygulanacak faizin hesaplanmasında tüketici fiyat endeksindeki değişimlerin dikkate alınması sağlanacaktır.	X
Kamulaştırmatsız el atma gibi mülkiyet hakkına yönelik mevzuat ya da uygulamadan kaynaklı müdahalelere karşı valilikler nezdinde idari bir başvuru yolu getirilecek ve kusuru bulunan kamu görevlilerine idari yaptırım uygulanacaktır.	X
Kamulaştırmada "kamu yararı" kararının açık, öngörülebilir ve anlaşılabilir bir şekilde verilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.	X
Kamulaştırmatsız el atma eylemlerinden kaynaklı davaların öncelikle görülmesi ve malikin uğradığı zararların en hızlı şekilde ve gecikmeksizin tazmini sağlanacak, bu davalarda yargılama harç ve giderleri ile vekâlet ücretinin ilgili idareye yükletilmesine ilişkin düzenleme yapılacaktır.	X
İdari yargıda mülkiyet hakkını etkileyen hususların ivedi yargılama usulüyle hızlı biçimde çözümü sağlanacaktır.	X
Kamu idarelerinin taraf olduğu aynı nitelikteki uyuşmazlıklarda "pilot dava" usulü getirilecek, bu davanın ivedi bir şekilde görülmesi ile verilecek kararın aynı konudaki uyuşmazlıklar bakımından bağlayıcı olması sağlanacaktır.	X

Ceza yargılamasında el konulan varlıkların değer kaybının önlenmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.	X
Düzenleme ortaklık payı ve bedelsiz terk uygulamaları bakımından şeffaflık, hesap verilebilirlik ve objektiflik ilkeleri çerçevesinde uygulama birliği sağlanacaktır.	X
Hukuki öngörülebilirlik ve belirliliğin güçlendirilmesi için imar planlarındaki değişikliklerden kaynaklı uygulamada yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır.	X
İmar planlarında, kamu hizmetine tahsis amacıyla mülkiyet hakkına getirilen sınırlandırmalar ile hukuki el atmadan kaynaklı mağduriyetler giderilecektir.	X
Kişilerin lehine olan yerleşik yargı içtihatları idare tarafından düzenli olarak takip edilecek, idarelere yapılan başvuruları kabul etme ve davadan vazgeçme gibi konularda idarelerin yetkileri artırılabilecektir.	X
Kamu kurumları tarafından yersiz ödeme nedeniyle gerçekleştirilen tahsilât işlemlerinin öngörülebilir ve hakkaniyete uygun bir şekilde yapılması amacıyla uygulamadan kaynaklı bazı aksaklıklar giderilecektir.	X
Uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kimsesiz çocukların bakım ve gözetiminin daha etkin sağlanabilmesi için tüzel kişi vesayet sistemi hayata geçirilecektir.	X
Aile mahremiyeti ve çocuğun üstün yararının daha iyi korunabilmesi amacıyla aile ve çocuk mahkemelerinin müstakil bir kampüs içinde bulunacağı yeni bir adliye mimarisi modeli geliştirilecektir.	X
Berberinde 0-6 yaş grubu çocuğu bulunan annelerin denetimli serbestlikten yararlanma imkânı genişletilecektir.	✓
"Gönüllülük Çalışmaları" orta öğretim müfredatında yer alacak ve üniversitelerde seçmeli ders olarak yaygınlaştırılacak, bu çalışmalar öğrencilerin başarı düzeyinin ölçülmesinde dikkate alınacaktır.	X
Gençlere yönelik evlilik yardımının kapsamı genişletilecektir.	X

Gençlerin iş gücü piyasasına aktif katılımları desteklenerek staj ve uygulama eğitimi imkânları teşvik edilecek ve genç istihdamı ulusal strateji belgesi hazırlanacaktır.	X
Yurtdışındaki üniversite eğitimi sırasında öngörülen staj yapma yükümlülüğünün Türkiye’de yerine getirilebilmesine ilişkin olanaklar artırılabacaktır.	X
Millî Eğitim Bakanlığı Yurt Dışı Lisansüstü Öğrenim Bursu Programlarından, zorunlu hizmetlerini Türkiye’de tamamlamaları koşuluyla, yurtdışında yaşayan gençlerin de yararlanabilmesi sağlanacaktır.	X
Engellilerin üst kademe kamu yöneticiliği ile mesleklerine uygun kamu görevlerinde istihdamı teşvik edilecektir.	✓
Engellilere tanınan haklardan faydalanabilmek için gerekli olan sağlık raporlarında engellilik hali ve oranına ilişkin kriterlerde standart sağlanacak, çoklu değerlendirme uygulaması gözden geçirilmek suretiyle engelli vatandaşların mağduriyetleri giderilecektir	✓
Engelli ve yaşlıların oy kullanma süreçlerine tam katılımını sağlamak için mevzuat gözden geçirilecek ve bu kişilerin oy kullanmalarını kolaylaştıracak tedbirler alınacaktır.	✓
Hükümlülük ve engellilik durumu ile yaşlılık derecesi dikkate alınarak vesayete alternatif tedbirler geliştirilecektir.	X
Özel infaz usullerinin kapsamı genişletilecek, ağır hasta, yaşlı veya engelli gibi hükümlülerin cezalarını konutta infaz edebilmelerine ilişkin imkânlar artırılabacaktır.	X
Engellilik, hastalık veya kocama nedeniyle ceza infaz kurumunda yaşamını yalnız başına idame ettiremeyen hükümlüler bakımından cezanın denetimli serbestlik tedbiri altında infazına ilişkin uygulamanın kapsamı genişletilecek, bu hususta kamu hastanelerinden alınacak raporla yetinilmesine ilişkin düzenleme yapılacaktır.	X
Uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki yabancılar ile insan ticareti mağdurlarının sağlık, barınma, eğitim gibi temel ihtiyaçlarına yönelik stratejiler geliştirilecek, toplumsal uyumlarını kolaylaştırmak için sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yürütülecektir.	✓

Geri gönderme merkezlerindeki barınma koşullarına ilişkin şikâyetleri incelemek üzere etkili bir başvuru yolu oluşturulacaktır.	X
"İdari gözetim"e alternatif tedbirlere ilişkin ikincil mevzuat çalışması yapılacak ve söz konusu tedbirler etkin bir şekilde uygulanacaktır.	X
Uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki yabancılara karşı işlenen suçlarla ilgili veritabanı oluşturulacaktır.	X
Risk değerlendirmeleri de yapmak suretiyle güvenli gıda arzını temin etmek ve kamuoyunu hızlı ve doğru bir şekilde bilgilendirebilmek için tüketici örgütleri temsilcilerinin de bulunduğu bağımsız bir mekanizma oluşturulacaktır.	X
Yapay zekâ alanına ilişkin mevzuat çerçevesi, uluslararası ilkeler de dikkate alınarak oluşturulacak ve etik ilkeler belirlenecek, bu alanda insan haklarının korunmasına ilişkin tedbirler alınacaktır.	X
Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarına UYAP üzerinden erişim imkânı sağlanacak, bu kararlar başvuruya konu kararı veren ve kanun yolu incelemesini yapan hâkim ve savcılara bildirilecektir	X
Her yıl "Türkiye İnsan Hakları Raporu" hazırlanacak ve kamuoyu ile paylaşılacaktır.	X
BM İş Hayatı ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri dikkate alınarak iş ve çalışma hayatına ilişkin ulusal rehber ilkeler hazırlanacak ve farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenecektir.	X
Adalet Bakanlığı tarafından "İnsan Hakları Eğitimi" konulu sertifika programları düzenlenecek, insan haklarına yönelik proje ve çalışmalarda bu sertifika sahiplerinin uzmanlıklarından faydalanılacaktır.	✓
Hukuk fakültelerine öğrenci alınabilmesi için gerekli öğretim üyesi ve anabilim dalı sayısına ilişkin standartlar yükseltilecektir.	X
Adalet meslek yüksekokullarının sadece örgün eğitim vermesi sağlanacaktır.	X

İnsan hakları hukukuyla ilgili uluslararası gelişmeleri takip etmek ve hukuki olgulara ilişkin toplumsal talep ve ihtiyaçları dikkate alarak yeni politika önerileri geliştirmek üzere "Hukuk Araştırmaları Enstitüsü" kurulacaktır.	X
Hâkim, savcı, avukat, kamu görevlileri ve akademisyenler ile lisans veya lisansüstü eğitim alanların başta insan hakları olmak üzere farklı hukuk disiplinlerinde yurtdışında eğitim görmeleri için "İnsan Hakları Araştırma Bursu" sağlanacaktır.	X